

Föreningen RV

HÖSTBULLETTINEN 2011

Med handlingar inför årsmötet den 1 december

Föreningen Riksidrottens Vänner, RV

§1. Föreningen RV, stiftad den 25 november 1916, har till ändamål att verka för gott kamratskap mellan nuvarande och tidigare svenska idrottsledare. Föreningen må utdela stipendier till särskilt förtjänta svenska idrottsledare och aktiva, samt efter styrelsens värdering utöva viss hjälpverksamhet.

§4. Föreningens angelägenheter handhas av en på årsmötet varje år utsedd styrelse, bestående av ordförande, v. ordförande, sekreterare, skattmästare, klubbmästare och stipendieansvarig.

RV:s nuvarande styrelse

Kerstin Rosén	Murkelvägen 10	192 51 Sollentuna	
Tel. bost. 08-768 85 45	mobil 070-8870435	e-post: kerstinrsn@gmail.com	
Anders Lundin	Larsbergsvägen 44	181 39 Lidingö	
Tel. bost. 08-767 44 94	mobil 070-5296110	e-post: anderslu@comhem.se	
Annika Sylvén	Flintvägen 10	175 68 Järfälla	
Tel. bost. 08-89 19 34	mobil 070- 3977913	e-post: ecojumentor@telia.com	
Stig Hedlund	Stummelbo 1	742 94 Östhammar	
Tel. bost. 0173-511 44	mobil 070-3445014	e-post: stigge.uckero@gmail.com	
Nils-Rune Nilsson	Stenbitsvägen 11	181 31 Lidingö	
Tel. bost. 08-731 93 59	mobil 070-8156640	e-post: nilsrune.nilsson@boson.rf.se	
Torsten Friberg	Tjurgränd 28	175 45 Järfälla	
Tel. bost. 08-58012072	mobil 0733-726211	e-post: torsten.friberg@iogt.se	
Hedersordf.	Gösta Gärdin	Kronsväg 2	565 31 Mullsjö
Hedersled.	Lennart Jonsson	Lerkärslgatan 13	723 51 Västerås
Hedersled.	Bertil Sjöstrand	Jungfrudansen 50	171 51 Solna

Föreningen RV:s plusgironummer: 15 44 80-8

Om man inte syns finns man inte

RV – vad är det? frågar någon.

Föreningen Riksidrottens Vänner, svarar jag.
Riksidrottens Vänner? Vilka är med där och vad gör ni?

Känner du igen frågorna och svaren?

Vi är en fantastisk och i sig en unik förening från 1916 som har stolta vanor och som idag har förtroendet att förvalta och dela ut ett flertal stipendier. Och, minst lika viktigt, RV är en kamratförening med stark ambition att skapa fler kontakter och mötesplatser för våra medlemmar liksom utbyte mellan dagens ofta lite yngre ledare och våra ofta något äldre ledare. Vi vill att många fler ska känna till det, vara nyfikna på oss, vilja veta mera, bli inspirerade att bidra med intressanta artiklar, läsetips, debattinlägg, idéer, bilder ...

Var och hur gör man det? I dagens samhälle, där informationsbruset är högt, håller vi en låg ton. Idag kommunicerar vi när vi träffas på vårt årsmöte och på kamratträffar. Informerar och kommunicerar lite gör vi genom vår Bulletin. Tack alla ni som kommer med glada tillrop och bidrar med intressanta artiklar! Ibland informerar vi via en postad inbjudan till en kamratträff.

Från och med den 1 december har RV sin egen HEMSIDA!

www.riksidrottensvanner.se

Här kan du och jag och alla andra läsa om RV, vår historia, våra stipendier, aktiviteter, medlemskap, tidigare Bulletiner och artiklar, lämna förslag, bidrag, bilder, debattera. Vi hoppas starkt på denna nya möjlighet till information och dialog och hoppas att du vill vara med.

Välkommen till årsmötet torsdagen den 1 december kl 18 på Bosön och premiärvisning av **www.riksidrottensvanner.se**.

P.S. Om du undrar – Bulletinen fortsätter att komma ut.

Kerstin Rosén

Föreningen RV:s förutvarande klubbmästare, tillika hedersledamot, Sven "Plex" Petersson har lämnat oss

Som de flesta RV-medlemmar säkert har blivit varse har en av vår förenings riktiga eldsjälar gått bort. Hans gärning i offentligheten har utförligt beskrivits i medierna och här ges en översikt över hans tid i Föreningen RV.

Sven "Plex" invaldes i RV vid vårt årsmöte 1974 och samtidigt invaldes han i RV:s styrelse och övertog klubbmästaruppdraget från Lars Ekegren. Sven "Plex" engagemang hos Sveriges Radio lyfte möjligheterna för RV att enkelt få tillgång till Sveriges Radios omfattande arkiv av gamla TV-inspelningar, vilka också kom att användas under åtskilliga årsmöten.

Till RV:s 60-årsjubileum 1976 lyckades han få förutvarande höjdhopparen – Finlands president – Urho Kekkonen att delta i jubileumsårsmötet. De av Finland 1985 initierade och vartannat år genomförda nordiska mötena ägde 1987 rum i Stockholm och här var – vid sidan av Sven Thofelt – Sven "Plex" primus motor.

Föreningen RV:s styrelsemöten kom sedan att förläggas till Sveriges Radios huvudkontor, där Sven "Plex" stod för värdskapet och styrelsen kom att känna sig hemma. Detta pågick ända fram till 1997, när Sven "Plex" efter 23 år som klubbmästare avgick och av Föreningen RV utsågs till hedersledamot.

Sven "Plex" under årsmötet 2010.

Enligt styrelsen för Föreningen RV är det praxis att hedersledamöterna kallas till varje styrelsesammanträde och i görligaste mån deltar i arbetet. Sven "Plex" har i egenskap av hedersledamot varit mycket aktiv och engagerad. Han deltog också regelmässigt i våra årsmöten – även så sent som i fjol.

Sven "Plex" arbete som idrottsjournalist ledde till att han 1999 också tilldelades Torsten Tegnér's Minnesfonds stipendium – ett stipendium som vartannat år delas ut till nordiska idrottsjournalister i de olika länderna efter en särskild turordning.

Sven "Plex" bortgång blev ett hårt slag – inte bara för hans nära anhöriga – utan också för RV-kamraterna som lärt känna en sällsynt rekorderlig kollega och vid begravningsgudstjänsten i Breviks kyrka på Lidingö kunde man återfinna åtskilliga RV-kamrater.

En vidsynt och kunnig medlem har gått ur tiden.

Bertil Sjöstrand

Kallelse och inbjudan till årsmöte 2011

Föreningen Riksidrottens Vänner har verkat i 95 år (1916–2011) och håller årsmöte torsdagen den 1 december 2011 på Riksidrottsförbundets Utvecklingscentrum, **Bosön**, Lidingö.

Mötet inleds redan klockan 18.00 för stipendieutdelning.

Samling klockan 17.30 i cafeterian i Olympiahuset.

Anmäl dig före den 22 november genom att sända in måltidsavgiften, 200 kronor, till RV:s plusgirokonto 15 44 80–8 under adress Skattmästare Annika Sylvén, Flintvägen 10, 175 68 Järfälla.

För dig som kommer långväga ifrån (utanför Stockholms län) bjuder RV på måltiden. Anmälan till skattmästaren enligt ovan.

Program

17.30	Samling i cafeterian utanför restaurangen i Olympiahuset
18.00	Mötet inleds i aulan med stipendieutdelning
18.45	Har idrottsforskning någon betydelse för idrotten? Ett samtal mellan två av svensk idrottsforsknings förgrundsfigurer – professor emeritus Lars-Magnus Engström och fysiologen och f.d. CIF-föreståndaren Artur Forsberg.
19.30	Årsmöte
20.30	Middag i Olympiarestaurangen
22.30	Avslutning och hemfärd

OBS! Det finns ingen ordnad gemensam busstransport till Bosön i år.

Förslag till FÖREDRAGSORDNING

**vid Föreningen Riksidrottens Vänners årsmöte,
torsdagen den 1 december 2011**

Plats och tid: Riksidrottsförbundets Utvecklingscentrum,
Bosön, Lidingö, med start kl 19.30.

1. Öppnande och parentation
2. Frågan om mötets behöriga utlysande
3. Nya medlemmar hälsas välkomna
4. Val av ordförande för mötet
5. Val av sekreterare för mötet
6. Val av två (2) personer att jämte mötesordförande justera protokollet
7. Verksamhetsberättelse för 2010–2011
8. Ekonomisk redogörelse för 2010–2011
9. Revisorernas berättelse
10. Frågan om ansvarsfrihet för styrelsen
11. Styrelsens presentation av verksamhetsplan för 2011–2012
12. Behandling av styrelsens förslag (publicerat i Höstbulletinen)
 - a. Fastställande av medlemsavgift för det kommande verksamhetsåret
13. Val av styrelse
14. Val av en revisor och en ersättare
15. Val av valberedning
16. Årsmötets avslutning

Ta med Höstbulletinen 2011, där årsmöteshandlingarna återfinns.

Verksamhetsberättelse för Föreningen Riksidrottens Vänner, 95:e verksamhetsåret 2010–2011

Styrelsen lämnar härmed sin berättelse över verksamhetsåret 2010–2011.

Styrelsen har haft ambitionen att genomföra några fler aktiviteter i förhållande till tidigare år (se rubrik Föreningsverksamhet). De flesta av föreningens medlemmar är boende i Stockholmsregionen varför det inte är så lätt att genomföra aktiviteter i andra delar av landet. Visserligen kan man ta sig till övriga delar på ett hyggligt sätt men det tycks som om alla vägar bär till Stockholm.

Vi i styrelsen börjar nu bli varma i kläderna efter ett par tre år. Några har varit med längre och står för erfarenhet och kontinuitet. Styrelsearbetet har även under detta år präglats av trivsel, god stämning och kreativa diskussioner. Detta gäller inte minst de diskussioner vi haft kring den kommande hemsidan, ett arbete som påbörjades under verksamhetsåret och vars resultat kommer att presenteras för medlemmarna vid årsmötet den 1 december.

Vid årsmötet 2010 invaldes femton nya medlemmar och föreningen har nu runt 360 medlemmar. Under året har styrelsen vid flera tillfällen diskuterat hur vi väljer in nya medlemmar till föreningen.

Styrelsen

Styrelsen har under verksamhetsåret haft sju protokollförda sammanträden. Detta inkluderar den arbetskonferens vi hade på Seglarö, hos vår hedersledamot Bertil Sjöstrand. Konferensen har varit mycket uppskattad. Bland frågor högt på styrelsens agenda har varit frågor kring medlemskapet. På vilka grunder vi väljer in nya medlemmar, hur det stämmer med föreningens stadgar och varför vill man vara medlem i RV? Detta är till mycket en fortsättning på fjolårets diskussioner om föreningens framtid. Styrelsen har också inlett en kontakt och visst samarbete med SISU Idrottsutbildarna, där ambitionen är att kunna utveckla idéer om erfarenhetsutbyte mellan yngre och äldre ledare.

Styrelsen har tillsammans med Marie-Louise Bergh lagt ned ett stort arbete för att starta och utveckla en egen hemsida. I detta ligger också ambitionen att få in medlemmarnas e-postadresser.

Vid årsmötet 2010 beslöts att höja medlemsavgiften till 100 kronor. I anslutning till sommarbulletinen 2011 medföljde inbetalningskort och detta har verkligen gett resultat. Föreningens ekonomi är förhållandevis god, bl.a. genom

ett större aktieinnehav, även om portföljen blivit naggad i kanten genom den börsnedgång som vi fått uppleva under det senaste året.

Nya stipendier

Styrelsen har under året från Riksidrottsförbundet övertagit förvaltningen av två fonder och utdelning av två stipendier, vilka nästa gång ska utdelas 2012.

Edström-Ekelundsfonden och Landeliusfonden, vars ändamål är att ge svenska aktiva ungdomsledare i åldern 16–21 möjlighet att utbilda sig inom ungdomsidrotten. Detta stipendium söks och delas ut vartannat år.

Everth Svenssons Minnesfond, vars ändamål är att stimulera aktiva ungdomsledare och lovande idrottsungdomar till vidareutveckling/utbildning inom sina idrottsgrenar. Detta stipendium utdelas vart fjärde år, olympiaår och förslagsvis sommar-OS.

Stipendieutdelning 2010

I anslutning till årsmötet 2010 förrättades utdelning av stipendier till nedanstående personer.

RV-stipendiet 2010

tilldelades **Bengt Wallin, Stockholm**. Bengt Wallin är en av våra mest kända idrottsideologer som under många år varit med i debatter om idrottens förutsättningar. Bengt var initiativtagare till idrottsgymnasier och bildandet av SISU Idrottsutbildarna.

Sven Thofelts stipendium

tilldelades **Göran Bylund**, modern femkamp. Stipendiet tilldelas en person som under många år varit verksam som idrottsledare och framgångsrikt främjar ungdomsverksamhet i Sven Thofelts anda.

Bo Eklund-stipendiet

tilldelades **Anna Linner**. Stipendiet tilldelas en ideellt arbetande idrottsledare, som under avsevärd tid, och med framgång, ägnat sina krafter åt den fria idrottens utbredning och utveckling.

Gösta Gärdins ungdomsledarstipendium

Tilldelades **Marika Rydell**. Stipendiet tilldelas en person som under lång tid och med framgång bedrivit ungdomsverksamhet, och särskilt befrämjat förståelse för rent spel och glädje inom idrotten.

Olander-stipendierna

Tilldelades **Lydia Demetriades**, badminton, och **Ricky Svensson**, puckelpist. Stipendierna tilldelas svensk idrottsungdom, som är bra ej enbart på idrottsbanan, utan också i skolan, arbetet och som är omtyckt av kamratkretsen.

Föreningsverksamhet

RV:s tre bulletiner, höst, vår och sommar, är den främsta kontaktytan med föreningens medlemmar. Flera medlemmar har under året bidragit med intressanta artiklar i Bulletinen. Styrelsen noterar med glädje detta engagemang från medlemmarna.

Som nämnts ovan har styrelsen under året påbörjat ett arbete med att skapa en egen hemsida för föreningen. Utöver detta har styrelsen under året genomfört några trivsamma sammankomster som uppskattats av deltagande medlemmar. Hösten 2010 genomfördes ett studiebesök på Sveriges Radio TV med ca 25 deltagande medlemmar.

Årsmötet var som vanligt en viktig och intressant aktivitet. Föreningen deltog i Bosö-dagen i april, där föreningens egna medlemmar Arne Ljungqvist och Erik Strand höll intressanta och spännande föredrag. Ytterligare en aktivitet var att föreningen köpte in tio tvådagarsbiljetter till Lag- EM i Friidrott på Stockholms Stadion, som genomfördes 18–19 juni. Biljetterna delades ut till intresserade medlemmar.

En av de största begivenheterna för året var den Nordiska Idrottsledar-veteranträffen på Bornholm 3–5 juni.

Årsmötet 2010

Årsmötet genomfördes i härlig idrottsanda med föredrag av Sune Hellströmer om Swedbank Arena, stipendieutdelning, årsmötesförhandlingar samt traditionell middag. Årsmötet leddes förtjänstfullt av Pia Zätterström, ordförande SISU Idrottsutbildarna.

Årsmötet valde nedanstående personer att ingå i RV:s styrelse:

Ordförande	Kerstin Rosén	omval 1 år
Vice ordförande	Anders Lundin	omval 2 år
Skattmästare	Annika Sylvén	omval 2 år
Stipendieansvarig	Stig Hedlund	omval 2 år
Klubbmästare	Nils-Rune Nilsson	vald t o m 2011
Sekreterare	Torsten Friberg	vald t o m 2011

Revisorer

Årsmötet utsåg till revisorer:

Jonas Grahm	omval 1 år
Rune Lidholm	omval 1 år (ersättare)

Valberedning

Bengt Sevelius	omval 1 år
Annika Wahlberg	omval 1 år
Bo Hansson	omval 1 år

Slutord

Styrelsen för Föreningen Riksidrottens Vänner (RV) har under året försökt utveckla arbetet med flera träffar/möten och påbörjat ett större arbete med egen hemsida. Vi hoppas att medlemmarna vill möta denna utmaning och att man vill delge oss sina e-postadresser så att vi utöver våra fysiska träffar även kan mötas med intressanta kontakter över ”nätet”.

Styrelsen tackar för förtroendet att under verksamhetsåret 2010–2011 fått leda föreningens arbete och åtaganden.

Stockholm i november 2011

Kerstin Rosén ordförande	Anders Lundin vice ordförande	Annika Sylvén skattmästare
Nils-Rune Nilsson klubbmästare	Stig Hedlund stipendieansvarig	Torsten Friberg sekreterare

Föreningen Riksidrottens Vänner

Resultatrapport Preliminär

	2010-07-01 2011-06-30	2009-07-01 2010-06-30
Verksamhetens intäkter		
Medlemsavgifter	4155	21397
Bidrag och gåvor	50300	100
Övriga intäkter från verksamheten	25200	10250
S:a verksamhetsintäkter	<u>79655</u>	<u>31747</u>
Verksamhetens kostnader		
Föreningskostnader	94669	-76666
Lämnade stipendier	30000	-30000
Övriga externa kostnader	<u>27809</u>	<u>-42719</u>
S:a verksamhetskostnader	<u>152478</u>	<u>-149385</u>
Rörelseresultat före finansiella intäkter och kostnader	-72823	-117638
Resultat finansiella placeringar	136747	5253
Utdelningar och räntor	<u>294821</u>	<u>163883</u>
S:a Resultat från finansiella investeringar	<u>431568</u>	<u>169136</u>
Resultat före skatt	358745	51498
Skatt	<u>-111779</u>	<u>-42424</u>
Årets resultat	246966	9074

Föreningen Riksidrottens Vänner

Balansräkning preliminär	2011-06-30	2010-06-30
TILLGÅNGAR		
Omsättningstillgångar		
Varulager mm	2	2
Övriga kortfristiga fordringar	5659	14613
Interimsfordringar	1545	5083
Kortfristiga placeringar" *)	805268	1348971
Kassa och bank	<u>1942879</u>	<u>556306</u>
S:a Omsättningstillgångar	<u>2755353</u>	<u>1924975</u>
S:A TILLGÅNGAR	2755353	1924975

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Balanserat resultat	1907410	0
Ändamålsbestämda medel	10000	10000
Årets resultat	<u>246966</u>	<u>9074</u>
Summa eget kapital	2164376	19074
Fondmedel		
Fondmedel RF	<u>453107,51</u>	-
Summa fondmedel	453107,51	
Kortfristiga skulder		
Övriga kortfristiga skulder	<u>137869</u>	<u>7565</u>
Summa kortfristiga skulder	<u>137869</u>	<u>7565</u>
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	2755353	26639

*) Marknadsvärde per 30 juni

5 437 184

5 497 781

Verksamhetsplan 2011–2012 för Riksidrottens Vänner

Stipendier är en viktig del i RV:s verksamhet. Dess fonder ska förvaltas och stipendiater utses och äras. Från och med 2012 har RV övertagit från RF ytterligare två fonder/två stipendier att förvalta respektive dela ut: Edström-Ekelunds- och N.C. Landelius fond samt Everth Svenssons Minnesfond

Kamratträffar vill vi fortsätta med och om möjligt utveckla. För första gången har en sådan genomförts utanför Stockholm, nämligen i Göteborg den 13 september 2011. Vi ser gärna att fler medlemmar tar initiativ både i och utanför Stockholm. Styrelsen deltar gärna! Ambitionen är fler kamratträffar än föregående år.

Vi vill fortsätta med och hitta ett konkret samarbete mellan SISU Idrottsutbildarna och våra medlemmar.

Årsmötet är ett självklart tillfälle att träffas utöver själva förhandlingarna. För att bereda långväga gäster bättre möjlighet att delta bjuder vi även i år medlemmar boende utanför Stockholm på kvällens middag.

Nordiska möten. I april jämna år är styrelsen värd för ett traditionsenligt möte med ordförande och en styrelseledamot i våra tre grannländer Danmark, Norge och Finland. Mötet är av informativ karaktär med planering inför nästa nordiska idrottsledarveteranmöte 2013, som ska genomföras i Sverige.

Styrelsen kommer därför under året att påbörja förberedelser för denna nordiska konferens 2013.

Kommunikation. Bulletinen fortsätter att komma ut tre gånger om året – nyår, vår och höst.

Till årsmötet 2011 lanserar styrelsen RV:s egen hemsida **www.riksidrottensvanner.se**. Här presenterar vi föreningen förr och idag, våra stipendier, aktiviteter, visar bilder m.m. Medlemmar uppmanas att bidra med artiklar, bilder, debattinlägg, idéer m.m.

Vi kommer att aktivt samla in e-postadresser under året – och samtidigt fortsätta med information per post.

Traditionell årsmötessupé

Som traditionen bjuder intar vi en gemensam måltid efter förhandlingarna, vilka beräknas vara avslutade vid 20.30-tiden.

Måltiden kommer att intas i Olympiarestaurangen och som alltid består den av:

*Ärtsoppa med varm
punsch*

Hårt bröd och ost

*Tunnpannkakor,
jordgubbssylt och
vispad grädde*

Kaffe

Vid middagen finns det tillfälle att, som många ser fram emot, få samtala med gamla idrottsvänner och se tillbaka på gamla minnen.

Nordiskt möte på Bornholm 3–5 juni 2011

67 norrmän + 44 danskar + 11 svenskar + 7 finländare – vad blir det? Jo just vad ni gissar: 129 idrottsledarveteraner samlade till nordiskt möte på den vackra danska ön Bornholm.

Det var 14:e gången de fyra nordiska idrottsveteranförningarna samlades till nordiskt möte. Och denna gång var det Danske Idræts Veteraner som svarade för värdskapet.

De nordiska mötena har haft skiftande karaktär där blandningen av turistinslag och diskussioner om den nordiska idrottens utveckling varvats lite olika. Den här gången fick mötet med en av Danmarks förnämsta semesterorter spela huvudrollen. Bornholm – solskensön, klippön eller nakna bergarnas ö – är en verklig turistpärla. En gammal sägen berättar att när Gud skapat jorden hittade han till slut ett litet frö längst ner i sin säck, och detta kastade han ner i Östersjön. Ur det lilla fröet växte Bornholm.

En timmes båtresa från svenska kusten och man landar i ”huvudstaden” Rønne. Här bor nära hälften av öns dryga 40 000 invånare. Bornholm har formen av ett parallelogram med en omkrets av ca 14 mil. Inbjudande sandstränder i söder och vilda klippformationer i öster och norr och däremellan vackert jordbrukslandskap och en av Danmarks största skogar.

I strålande sol samlades alla mötesdeltagare fredagen 3 juni på hotell Griffen i Rønne, där mötet var förlagt. Efter inkvartering anträdde vi tre bussar för transport till staden Gudhjem på öns östra sida. Efter en ”lilledansk” på kajen gick vi ombord på ett fartyg som skulle föra oss rakt ut i havet till den lilla fästningsön Christiansø. I programmet förvarnades att vädret kunde orsaka en del besvär, men

mötesledningen hade god tumme med väderguden. Havet låg spegelblankt, vilket bara inträffar ca 5 av årets 365 dagar.

Christiansø.

Christiansø är en av flera små öar, Ertholmene, som Christian V lät anlägga fästningar på i slutet av 1600-talet för att bevaka den svenska flottans rörelser

kring Danmark. Vi fick en underbar eftermiddag på den vackra ön med alla spännande byggnadsverk. Ca 100 människor bor och lever på ön. I det leende solgasset undrade vi hur livet kunde te sig när vinterstormarna drog fram över havet. Vi fick ju en påminnelse senaste vintern om vädergudarnas skiftande humör. Bornholm hade snökaos med två-tre meters drivor utmed vägarna där bara bandvagnar kunde ta sig fram.

Lördagen den 4 juni ägnades åt bussrundtur på Bornholm. Vi hann med att se flera av öns små städer, några intressanta rundkyrkor, Bornholms tekniska museum, där man samlat bruksföremål från det senaste århundradet och så till sist Nordbornholms rökeri i Allinge. Här njöt vi av en riklig fiskbuffé.

På eftermiddagen samlades alla till mötets enda teoretiska konferensinslag. Temat var ”Hvorledes de nordiske landes idrætsliv kan fastholde sit internationale niveau i den stigende globale konkurrence.”

En representant för varje land gav en beskrivning av hur man arbetar för att skapa bästa förutsättningar för elitidrottens framgångar. Michael Andersen, vd för Team Danmark, Erik Strand, RF:s generalsekretare, Kerstin Ehnholm, nu pensionerad från SVUL i Finland, och Andreas Morisbak från Olympiatoppen i Norge gjorde var sitt inlägg med fokus på det egna landets planer och framtidsinriktning. Det blev en intressant eftermiddag med slutsummeringen att den nordiska elitidrotten tycker sig vara väl rustad för den tuffa internationella konkurrensen.

Erik Strand föreläser.

Traditionellt avslutades lördagskvällen med "Gala-Festmiddag" på hotell Griffen. De gästade nationerna tacktalade och överlämnade presenter till värdnationens organisatörer. RV:s ordförande Kerstin Rosén tackade med att överlämna ett konstverk av RV:s kassör Annika Sylvén.

RV:s tidigare skattmästare Bertil Sjöstrand med hustru Gunvor vid galamiddagen.

Kvällen rundades av med dans till Burgundia Jazzband. Och om någon trodde att veteraner kryper till kojs vid tiotiden så högg ni i sten. Dansgolvet gungade till midnatt.

Söndag morgon bröt vi upp efter frukost på hotellet. Vi kunde summera ytterligare ett nordiskt möte. Fantastiskt väder på en underbar turistö med vackra vyer och intressant kulturmiljö. Roligt att möta nordiska idrottsledarkamrater och både minnas tider som gått och se fram mot nya spännande idrottsmöten.

Inspirerad av Bornholms turistbroschyrer startade jag och min fru direkt efter avslutningen en tredagars cykelsemester på ön. Här finns ett helt nät av välskyttade cykelvägar (en del nedlagda järnvägar).

Avslutningsvis vill jag rekommendera läsaren två saker:

1. Boka in nästa nordiska möte i Sverige 16–18 augusti 2013.
2. boka in en cykelsemester på Bornholm – det är en upplevelse!

Anders Lundin (som deltagit i sitt första nordiska möte).

Bornholm.

Nordiska möten – historik:

1. 1985 Åland
2. 1987 Stockholm
3. 1989 Helsingfors/Vierumäki
4. 1991 Oslo
5. 1993 Island
6. 1995 Aalborg
7. 1997 Stockholm
8. 1999 Helsingfors
9. 2001 Oslo
10. 2003 Köpenhamn
11. 2005 Gotland
12. 2007 Åbo
13. 2009 Lillehammer
14. 2011 Bornholm

Har idrottsforskningen någon betydelse för idrotten? Ett svenskt perspektiv

av Artur Forsberg

Min första kontakt med idrottsforskning var som elev på GIH i början av 70-talet. Landets idrottsforskning var då till stor del samlad till detta lärosäte. Flertalet av de ledande idrottsforskarna var därför mina lärare: P-O Åstrand, Bengt Saltin, Björn Ekblom och Olle Halldén. Ämnet ansågs inte ”akademiskt fint nog” på andra lärosäten. Inga särskilda medel tilldelades heller forskningen. Utbildning inom området idrott och hälsa skedde på ytterst få lärosäten.

Idrotten och motionens betydelse för folkhälsan var ingen självklarhet. En samlad läkarkår rekommenderade vila vid de flesta sjukdomar och skador. Att en nyopererad snabbt skulle upp ur sängen för att få igång cirkulation och läkning fanns inte på kartan. Äldre avråddes från fysisk aktivitet och i 60-års present fick man en gungstol. Ja mycket har hänt.

Sedan 1992 finns ett statligt Folkhälsoinstitut där motionens betydelse betonas alltmer. Läkarna har också fått möjligheten att skriva ut motion på recept i stället för mediciner.

Den statliga utredningen ”Idrott åt alla” 1969, fick stor betydelse även för idrottsforskningen. I den angavs att RF borde inrätta en forskningsnämnd. Detta ledde till att RF 1970 inrättade ett eget Idrottens forskningsråd (IFR).

Inom IFR samlades landets ledande idrottsforskare. Deras uppgift var att få igång idrottsforskning på fler lärosäten och initiera projekt av betydelse för idrotten. Utifrån denna kunskapsbas skulle sedan en högre akademisk utbildning inom idrott och hälsa kunna byggas. Kontakt med ”fältet” ansågs nödvändigt. Till styrelseledamöter utsågs därför forskare som även hade en egen gedigen idrottsbakgrund. Ordförande valdes inledningsvis av RF och från 1988 av regeringen, då IFR omvandlades till Centrum för idrottsforskning (CIF). Den förste ordföranden var P-O Åstrand, sedan följde Paul Högberg, Arne Ljungqvist, Lars Beckman, Eva Olofsson, Per Renström och nuvarande är Per Nilsson.

Blygsamma resurser växer

En viktig uppgift för IFR och senare CIF var att förmedla och omsätta forskningsresultat till praktisk idrott. Till rådet knöts tämligen omgående Lars-Magnus Engström med ansvar för pedagogik och övertecknad med ansvar för fysiologi och även uppgiften att vara rådets sekreterare. En uppfattning var att vi båda skulle sitta på RF (Strömsborg/Farsta) och jobba med utbildningsmaterial och kursverksamhet. Vår egen uppfattning var dock att vi måste finnas i en forskningsmiljö för att kunna samverka med forskare och kunna ta till oss forskningen. Så blev det också. Lars-Magnus hade sin hemvist på pedagogiska institutionen vid Lärarhögskolan, där han successivt kom att bygga upp en framstående forskningsgrupp.

Jag kom att placeras på GIH:s fysiolog. Våra gemensamma ansträngningar ledde till att mycket nytt forskningsmaterial kom att användas i ledar- och tränarutbildningen. Särskilt böckerna Barn-Ungdom-Idrott och Ungdomsträning användes i stor omfattning. Bengt Sevelius var en mycket framsynt och positiv RF-chef under denna uppbyggnadsperiod.

De medel som RF tilldelade forskningen var blygsamma i början. Men initialt för 1 miljon kronor kunde årligen 20–30 projekt stödjas. Under ”resans gång” har påtryckningar och förhandlingar både gentemot RF och staten skett, så att budgeten för 2011 är på dryga 20 miljoner kronor. Medlen räcker numera årligen till stöd för 80–90 projekt, samt löne-medel till 15–20 doktorander och nydisputerade. Speciellt stöd ges för närvarande också till forskare inom elitidrotten.

Kunskapsnivån har höjts

Idag finns akademiska idrottsutbildningar på samtliga landets 11 universitet. Inriktningen är bred och omfattande och avser bl.a. samhälls- och beteendevetenskap, historia, ekonomi, juridik, ledarskap, medicin, hälsa, biomekanik, fysiologi, näringslära och teknik. Dessutom utbildas givetvis lärare i ämnet Idrott och hälsa för skolans område. Väsentligt är att flera av universiteten och högskolorna inrättat professurer i idrottsrelaterade ämnen. Utvecklingen har på sikt inneburit att ett kraftigt ökat antal välutbildade tränare, ledare och befattningshavare kommit att verka inom idrottsrörelsen och inom kommersiella verksamheter som omfattar idrott/motion. Idrottsledaren idag är ofta en välutbildad person som också har förmåga att ta till sig ny kunskap och söka

information bland vetenskapliga arbeten och forskningsrapporter. Förutom ett antal böcker har CIF i 20 år gett ut en populärvetenskaplig forskningstidning, Svensk Idrottsforskning, med 4 nr/år. I den medverkar till största delen landets idrottsforskare. De många forskningskonferenser som arrangerats av IFR/CIF, där olika teman, t.ex. Barn- och ungdomsidrott, Handikappidrott, Kvinnor och idrott, Våldet inom idrotten, som behandlats har givetvis också bidragit till att höja nivån på hela idrottsverksamheten och skapat ett gemensamt forum för forskare och idrottens ledare.

Många av landets idrottsforskare har sina ”rötter” inom idrotten. Förutom att skriva akademiska artiklar har de även bidragit med populärvetenskapliga artiklar och böcker. Tittar man bland SISU:s drygt 400 boktitlar så känns ungefär hälften av författarnamnen igen som idrottsforskare. Åtskilliga är också de SF som i sitt utbildningsmaterial fått hjälp av idrottsforskare. Till detta kommer också att idrottsforskare flitigt har använts som föredragshållare på konferenser och ledarutbildningar.

Det bör också framhållas att flera SF har initierat och finansierat egna projekt i samverkan med forskargrupper. I Bollnäs bedrivs ett omfattande utvecklingsarbete mellan Handikappidrottsförbundet och Gävle högskola. Vid Östersunds universitet har utvecklats ett högteknologiskt labb särskilt för skidåkning, där landslagen med jämna mellanrum samlas för tester och utvärdering. Stor del av längdåkarnas framgångar de senaste mästerskapen kan nog tillskrivas denna verksamhet.

Forskningens inriktning

Att lyfta fram den forskning som fått störst betydelse för idrotten är en synnerligen grannlaga uppgift. SCIF (Centralföreningen) gör genom sin årliga prisutdelning (100 000 kronor) till meriterad idrottsforskare ett gott försök att värdera insatserna. CIF utvärderar årligen ca 200 ansökningar och ger genom sin utdelning av ca 15 miljoner kronor en markering av vilka projekt och forskningsinriktningar som anses betydelsefulla. De projekt som stöds skall hålla hög vetenskaplig nivå samt ha god relevans för idrotten. RF har genom att stödja projekt inom Handslaget och dess efterföljare Idrottslyftet markerat vilka frågeställningar som kan anses viktiga.

Att nämna några enskilda projekt som betytt mest är svårt. Från min horisont är det lättare att lyfta fram vissa områden för att belysa forskningens betydelse.

Idrottsmedicin

Inom idrottsmedicinen har åtskilliga projekt kartlagt skadeproblem och skademekanismer och därmed har kunskapen ökat om omhändertagande, förebyggande åtgärder och hur träningen skall bedrivas. Idrottsmedicinsk forskning har också visat på hur viktigt det är att snabbt komma igång efter en skada/operation. Denna kunskap har även den övriga sjukvården idag tagit till sig.

Utvecklingen av titthålskirurgin har lett till att t.ex. svåra knäskador som tidigare opererades med öppen kirurgi och månaders frånvaro, idag kan ”fixas” på en förmiddag så att den aktive är i lättare träning några dagar senare.

Fysiologi

Idrottsfysiologerna har haft stor betydelse genom att beskriva den centrala cirkulationen under arbete och hur konditionsträning skall bedrivas. Kunskap som kommit övrig sjukvård till stor användning. Med hjälp av biopsitekniken har studier kunnat utföras där man ”går in i” muskeln och studerar träningens påverkan och energiomsättning. Förr laddade man gärna med ”taggtråd och biff” inför långlopp. Idag är det en självklarhet att äta kolhydratrik föda. Studier av vätskebalansen har lett till samarbete med flera varumärken och ”optimal” dryck serveras vid all träning/tävling.

PO Åstrand still going strong på labbet vid 85 års ålder. Hans forskning har varit synnerligen väsentlig för att lyfta fram motionens betydelse och därmed förbättra folkhälsan.

De fysiologiska mätmetoder som utvecklats har inneburit att olika former av tester kan göras på ett mer grennära och vetenskapligt sätt. Träningsläran har kunnat skrivas om många gånger under de senaste 50 åren.

Mittuniversitetet i Östersund har byggt upp ett framstående labb för att studera längdåkningens fysiologi. Här är det världens bästa Emil Jönsson som lämnar bidrag till forskning och utveckling.

Samhälls- och beteendevetenskap

Detta forskningsområde har ökat ofantligt under denna period. Stort fokus har varit på barn- och ungdomsidrotten. Bl.a. har studier försökt förklara betydelsen av fysisk aktivitet i ungdomsåren för hälsa och motionsvanor i vuxen ålder. Breda studier har kunnat visa på hur ungdomars idrottande har förändrats. Den tidigare vanligt förekommande spontanidrotten är numera nästan obefintlig, samtidigt som tidig specialisering blivit standard. Kunskapen om ungdomars utveckling har inneburit ett nytt synsätt och talangjakt görs numera med försiktighet. Ledarskapfrågor har därför blivit fundamentala. Särskilt handikappidrotten har stimulerats med öronmärkta medel.

Ett annat viktigt forskningsfält som vuxit fram under de senaste åren är organisationskunskap, ekonomi och juridik. Mot bakgrund av att många föreningar växer sig stora med en omfattande ekonomisk utveckling, har många svåra problem uppstått. Här är det viktigt att ta fram kunskap och förstå konsekvenser då ideellt arbete möter professionella marknadskrafter.

Psykologi

Grundläggande studier har gjorts för att finna objektiva mätmetoder och skattningsskalor för att bedöma fysisk ansträngning och mentala processer. Utifrån

dessas har begrepp som t.ex. motivation, emotion, kollapser och utbrändhet kunnat studeras. Förfinade mätmetoder av hjärna och nervsystem har inneburit ny kunskap om hur vi uppfattar vår omgivning och hur inläring sker. Mellan elitidrottare, motionärer och nybörjare kan skillnader visas på och inlärningsprocesser och teknikutveckling förklaras.

Forskningsfältet har utvecklat ny kunskap som till stora delar kommit till användning inom idrotten men även inom affärlivet. Den förlängda armen har blivit ett stort antal mentala rådgivare/coacher som arbetar för att optimera prestationer.

Historia

För varje organisation är det viktigt att ha sin historia beskriven. Idrotten i sin moderna form är av nytt datum. Dess historia går därmed att beskriva från begynnelsen. Det räcker dock inte med enbart jubileumsskrifter, utan ett vetenskapligt perspektiv bör anläggas för att kunna analysera utvecklingen. Särskilt vid Stockholms universitet har en aktiv forskning bedrivits med flertalet avhandlingar. Stark påverkan från forskarna har varit väsentlig vid uppbyggnaden av Idrottens museum.

Teknik

Här borde mer forskning kunnat komma igång. De projekt som initierats har t.ex. gällt löpsko, skidor, bindningar, cyklar, paddlar och åror. Olika former av bärbara instrument har ökat möjligheten att utvärdera träningen. Embryon till samarbete mellan idrotten och de tekniska högskolorna finns.

Svar på rubriken

Ja, onekligen har idrottsforskningen lyft idrotten – kanske mer än vi anar. För ringa pengar och med stor entusiasm har mycket idrottsrelaterad forskning och undervisning skapats. Om det gick att räkna fram vad varje satsad krona på idrottsforskning genererat i form av förbättrad hälsa, bättre sjukvård, förbättrad barn- och ungdomsidrott, kunnigare ledare, förbättrad utrustning och skydd, mentala insikter, högre underhållningsvärde, framgångsrika elitidrottare, historisk kartläggning och så vidare, så skulle vinsten bli oerhörd. Men ett sådant räkneexperiment är nog i det närmaste en omöjlighet att göra. Jag kan inte. Svensk idrott förtjänar en ökad satsning på idrottsforskningen!

Presentation av artikelförfattaren

Artikelförfattaren Artur Forsberg uppvuxen i södra Stockholm. Numera 68 år och nöjd pensionär.

Artur Forsberg började idrotta i unga år med allt som bjöds; gymnastik, backhoppning, fotboll, hockey osv. Senare i livet har det varit som elitmotionär i längdåkning och långskubbning, bl.a. 30 Lidingölopp. Friluftsentusiast sommar som vinter.

Har varit lagledare för Sveriges skidveteraner vid internationella tävlingar under en följd av år.

Utbildade sig till gymnastikdirektör i början av 70-talet. Anställdes på RF 1974 med placering på GIH:s fysiolog fram till 2009. Har där jobbat med kartläggning av olika idrotters kapacitetsprofiler och främst studier med inriktning på långvarigt arbete. Ofta anlitas som föreläsare vid ledarutbildningar.

Central roll som sekreterare både i IFR och CIF. Ett ansvarområde har varit att organisera bedömning och uppföljning av alla projekt.

Startade tidningen Svensk idrottsforskning 1992 och var dess chefredaktör.

OBS! OBS! OBS!

I år blir det ingen ordnad transport med buss till och från årsmötet på Bosön. Intresset för att nyttja den busstransport som styrelsen erbjudit till de senaste åren varit mycket svagt. Om du har svårt att ta dig till Bosön så ring någon av RV-vännerna och ordna samåkning. På plats ute på Bosön kan vi tillsammans lösa hemfärden.

Vi fortsätter arbetet med att få in medlemmarnas e-postadresser. Du som inte uppmärksammat detta, meddela din e-postadress till RV:s registeransvarige, tillika hedersledamoten Lennart Jonsson, e-post lennart33tele2.se.

Du har väl betalt årets medlemsavgift? Om inte får du en ny chans. Medlemsavgiften är 100 kronor och inbetalningskort finns i denna bulletin.

PlusGiro
Meddelande till betalningsmottagaren

Medlemsavgift verksamhetsåret 2011-2012

INBETALNING/GIRERING B

Till PlusGirokonto
15 44 80 - 8
Betalningsmottagare
Riksidrottens Vänner (RV)

Avsändare (namn och postadress)

Svenska kronor 100,00

Från PlusGiro/personkonto (vid girering)

1544808#06#

Födelsedagar 1 janua

<u>50 år</u>			<u>Födelsedatum</u>
Skoglund	Ann-Louise	FALUN	1962 06 28
<u>60 år</u>			
Lindholm	Inger	LINKÖPING	1952 04 01
Bylund	Göran	LIDINGÖ	1952 05 17
<u>70 år</u>			
Björhammar	Anders	BODEN	1942 01 12
Bengtsson	Claes-Göran	STOCKHOLM	1942 02 03
Orrensjö	Ewa	TORSLANDA	1942 02 26
Ström	Lars-Inge	SCHÖRFLING-AM-ATTERSEE	1942 05 21
Ölander	Lars	STOCKHOLM	1942 06 29
<u>75 år</u>			
Wikström	Rolf	SKARPNÄCK	1937 02 03
Björklund	Lars-Gunnar	STOCKHOLM	1937 02 24
Frigren	Richard	STOCKHOLM	1937 04 29
Lindström	Hans	STIGTOMTA	1937 05 07
Gustafsson	Stig-Ove	TÄRNABY	1937 05 18
Dahlstedt	Lars-Eric	LIDINGÖ	1937 05 28
Eriksson	Sten	GÖTEBORG	1937 06 29
<u>80 år</u>			
Colling Saltin	Ann-Sofie	LIDINGÖ	1932 01 01
Ahlström	Arne	ENKÖPING	1932 01 14
Lindegarth	Åke	GÖTEBORG	1932 01 20
Fredin	Inge	ERINGSBODA	1932 02 28
Sagner	Johan	NYNÄSHAMN	1932 03 12
Gröön	Bernt	VÄXJÖ	1932 03 30
Falk	Thorbjörn	VÄSTERÅS	1932 04 12
Johansson	Kjell O	EKERÖ	1932 04 13
Undin	Hans	DJURSHOLM	1932 05 03
Karlsson	Bertil	MJÖLBÄ	1932 05 06
Candemyr	Willy	HUSKVARNA	1932 06 01
Wallin	Bengt	ÄLTA	1932 06 19
<u>85år</u>			
Rönmark	Sven	UMEÅ	1927 01 03
Fristedt	Sten	MALMÖ	1927 01 09
Davidsson	Håkan	HJO	1927 04 27
<u>90 år</u>			
Egerstål	Ivan	FRÖSÖN	1922 01 16
Åkerberg	Sigge	SUNDSVALL	1922 02 22
Ekedahl	Elsie	SIGTUNA	1922 02 25
Paulson	Sven-Håkan	STOCKHOLM	1922 03 22
Palm	Erik	TYRESÖ	1922 04 17
<u>95 år</u>			
Karlsson	Nils	MORA	1917 06 25
Rörvall	Elof	HÄGERSTEN	1917 06 25

Föreningen RV
Riksidrottens Vänner